De gemeenteraad van de gemeente Zwolle
Afdeling Ruimtelijke Planvorming, t.a.v. N. Hesselink,
Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Dalfsen, 29 januari 2024

Betreft: Zienswijze met betrekking tot het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied, Hessenweg Berkummerbroekweg

Geachte gemeenteraad,

Hierbij maak ik onze zienswijze kenbaar met betrekking tot het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied, Hessenweg Berkummerbroekweg.

Wij zijn woonachting aan de Hooislagen 5 te Dalfsen, waar wij wonen met onze twee kinderen. Wij hebben op deze locatie tevens een onderneming in de vorm van een pluimveebedrijf. Onze ouders zijn woonachtig op nummer 3 en zijn wonen sinds 1982 op deze locatie. In de omgeving is afgelopen jaren al veel veranderd. Ook de aankomende jaren zijn er nog veel plannen in ontwikkeling zoals windmolens, uitbreiding van industrie maar ook de toenemende vraag aan energie waarvoor nu de hoogspanningsstations en -masten moeten worden aangepast.
Het voorgenomen plan en plangebied grenst aan onze locatie. Wij verwachten zowel tijdens de aanlegfase als in definitieve gebruiksfase een grote verslechtering van ons woon- en leefklimaat en een aantal ontoelaatbare risico's op onze leefomgeving, onze gezondheid en dierenwelzijn. Voor de volledigheid zien wij ons woon- en leefklimaat zowel binnen als buitenhuis, in en op ons erf en bedrijf. Wij, ons gezin, willen gezond en veilig oud worden. De voorgenomen ontwikkeling met de gevolgen daarvan maken dit zeer onzeker omdat er onvoldoende is aangetoond dat de situatie voor ons gelijkwaardig blijft.

Wij gaan in op de verschillende aspecten en houden hierin zoveel mogelijk de opbouw van de planomschrijving aan zoals deze is gepubliceerd:

In de paragraaf Milieu 3.7 zijn een aantal aspecten benoemd waarbij wij grote zorgen hebben en niet zorgvuldig en voldoende zijn beschreven.

Geluid en Bedrijvigheid (Wet milieubeheer):
Door de uitbreiding van het hoogspanningsstation en het verhogen van de activiteit vindt er een toename van geluid plaats. Er wordt aangegeven dat het hoogspanningsstation op grond van de Wet geluidhinder een zogenaamde 'grote lawaaimaker' is. Daarnaast is er sprake bij een hoogspanningsstation (transformatoren) van laagfrequent geluid.
In de berekeningen[1] wordt aangegeven dat op onze locatie het geluid toeneemt. Tevens in relatie tot de beoordeling van het laagfrequent geluid zijn de verwachtingen op onze locatie het hoogste.

M.5 *Cumulatie van geluid toekomstige situatie*

Rekenpunt (zie afbeelding 4.1)	L_{den} in dB		L_{den} in dB(A)		L_{den} in dB				
	VL	RL	IHP	GL	VL*	RL*	GL* (totaal)	L_{cumu}	toe-name*
022 Hessenweg 23, Zwolle	63	63	50	40	63	58	51	64,5	0,01
023 Hessenweg 25, Zwolle	63	63	50	41	63	60	52	65,1	0,01
024 Hessenweg 27a, Zwolle	52	60	52	44	52	56	54	58,7	0,11
025 Hessenweg 29b, Zwolle	57	< 55	50	42	57	–	52	58,1	0,10
065 De Hooislagen 5, Dalfsen	< 45	< 55	50	46	–	–	53	52,6	1,04
071 Hessenweg 71, Zwolle	60	55	50	38	60	51	51	61,0	0,02
001 De Bese 11, Dalfsen	< 45	< 55	< 50	44	–	–	45	45,2	4,50
002 Hessenweg 3, Dalfsen	45	< 55	< 50	42	45	–	43	47,0	1,17
003 Hessenweg 1, Dalfsen	57	< 55	< 50	45	57	–	46	57,3	0,24
004 Hessenweg 2, Dalfsen	65	< 55	< 50	43	65	–	44	65,0	0,03
005 Hessenweg 4, Dalfsen	65	< 55	< 50	42	65	–	43	65,0	0,02
006 Hessenweg 6, Dalfsen	55	< 55	< 50	39	55	–	40	55,1	0,10
007 Hessenweg 8, Dalfsen	60	< 55	< 50	39	60	–	40	60,0	0,03
010 Nieuwleusenerdijk 27, Zwolle	55	< 55	53	39	55	–	54	57,6	0,05
011 De Bese 8, Dalfsen	45	60	50	40	45	56	51	57,3	0,07
012 De Bese 17, Dalfsen	< 45	< 55	50	42	–	–	52	51,6	0,41
013 De Bese 6, Dalfsen	45	< 55	50	41	45	–	52	52,4	0,31

*gebaseerd op de niet afgeronde getallen

Verklaring tabellen:
- VL: geluidbelasting wegverkeerslawaai (L_{den} in dB)
- RL: geluidbelasting railverkeerslawaai (L_{den} in dB)

4.6 **Maximale geluidniveaus**

Met behulp van het opgestelde rekenmodel worden ter plaatse van de woningen de in onderstaande tabel 4.6 weergegeven maximale geluidniveaus berekend ten gevolge van het schakelen met de vermogensschakelaars.

M.6 *Maximale geluidniveaus (piekgeluiden)*

Beoordelingspunt (zie afbeelding 2.1)		L_{max} in dB(A)
024	Hessenweg 27a, Zwolle	55
025	Hessenweg 29b, Zwolle	55
065	De Hooislagen 5, Dalfsen	56
001	De Bese 11, Dalfsen	51
003	Hessenweg 1, Dalfsen	53
012	De Bese 17, Dalfsen	53
013	De Bese 6, Dalfsen	52
	Overige woningen	≤ 50

Nadere informatie met betrekking tot de rekenresultaten is weergegeven in bijlage 2.

[1] Rapport Peutz, FF 2221-4-RA-002, d.d. 13 oktober 2023

In de beoordelingen[1] wordt aangegeven dat op onze locatie een hogere geluidszone van toepassing is, ten gevolge van het huidige transformatorstation, en is vastgelegd in het vigerende bestemmingsplan. Een dergelijke zonering is ons niet bekend en graag zouden we dit aangetoond willen zien.
Ten aanzien van laagfrequent geluid vindt er een beoordeling plaats welke in ons geval tegen de referentiewaarde zit. Echter is dit gebaseerd op een verschil tussen de binnen- en buitenwaarde op basis van een Deens onderzoek. Dit is mede afhankelijk van het type en gevel (isolatie) van de woning. Ook zijn er andere methoden zoals het NSG-richtlijnen te hanteren. Juist in ons geval kunnen de waarden verschillen omdat de uitgangspunten anders zijn en dit moet naar ons idee per situatie onderzocht worden en maatwerk zijn. Ook het risico van geluid wordt door de Omgevingsdienst IJsselland onderkend. Gezien deze kleine onder-/overschrijdingen t.o.v. van de toelaatbare referentiewaarden vinden wij dat er onvoldoende is aangetoond dat geluidshinder op onze locatie in de nieuwe situatie is uitgesloten.
Het plan behelst ook het vervangen en verplaatsen van een bovengrondse en ondergrondse leiding. De capaciteiten van deze leidingen worden verhoogd waardoor er een andere situatie ontstaat. De leidingen kunnen hogere geluiden produceren. Deze effecten en de gevolgen hiervan zijn naar onze mening niet meegenomen in de berekeningen waardoor deze niet volledig zijn.
Op grond van deze punten kan niet de conclusie getrokken worden dat er, aan de hand van het onderzoek uitgevoerd door Peutz, sprake is van een toelaatbare en inpasbare situatie.

Milieuzonering
Vanuit de VNG Milieucategorie 5.1. is aangegeven dat er sprake is van "gemengd gebied". Voor 'gemengd gebied' geldt een richtafstand van 300 meter. Er wordt gesteld dat de dichtstbij het hoogspanningsstation gelegen woningen binnen een afstand van circa 300 meter van de rand van het station liggen. Echter als wij de grens van het plangebied aanhouden zit onze locatie op ca. 200meter. Er moet dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat gemotiveerd worden. Daarnaast moet ter motivering m.b.t VNG-richtafstanden met kwantitatief onderzoek vanuit het milieuspoor worden aangevuld, om daarmee ook (of alsnog) een acceptabel woon- en leefklimaat te kunnen betogen.

Trillingen en verkeersbewegingen:
Ten aanzien van de trillingen maken wij ons zorgen om het tijdelijke bouwverkeer en de werkzaamheden aan de leidingen direct langs en naast ons perceel. Tijdens de bouw zal er veel verkeer plaats vinden:

3.3 Verkeersbewegingen

Aan de hand van de verschillende werkzaamheden is een inschatting gemaakt van het gemiddelde aantal verkeersbewegingen per dag van en naar de projectlocatie. zie onderstaande tabel.

Tabel 2 Verkeersbewegingen van en naar het werkgebied aanlegfase

Type	Aantal bewegingen per etmaal
Licht	20
Middelzwaar	4
Zwaar	50

Figuur 3 Route bouwverkeer

De snelheid en lading bepaald de mate van trillingen en hinder. Er worden geen maatregelen getroffen om deze trillingen te beperken en/of de situatie vooraf vast te stellen. Wij voorzien dan ook schade door trillingen van de werkzaamheden, daar waar deze plaats vinden in de nabijheid van onze woning en de opstallen.

Daarnaast voorzien wij hinder en schade door het toenemende bouwverkeer welke elkaar moeten passeren en moeten wachten. Ze rijden hier op dit moment al erg hard met busjes. Ook is er een enorme toename aan vrachtverkeer. Gezien de lange duur van het project zullen wij hier minimaal 4 jaar hinder ondervinden in de vorm van geluid, trillingen, laden- en lossen op ons bedrijf, en beperkte bereikbaarheid van onze locatie. Wij zien tevens een risico voor de veiligheid van onze kinderen door het toenemende verkeer. Een afrit vanaf de Hessenweg heeft dan ook onze voorkeur.

Er wordt aangegeven dat er een nog een veiligheidsscherm gerealiseerd wordt naar aanleiding van de plannen. Dat impliceert dat het plan nadelige effecten geeft en dit het nodig is t.b.v. veiligheid. Het is dan ook de vraag of de veiligheid nu voldoende binnen het plan is geborgd. Is er dan sprake van goede ruimtelijke ordening c.q. ETFAL.

Luchtkwaliteit:
Zoals wij ook in de bewonersavonden hebben aangegeven hechten wij veel waarde aan luchtkwaliteit. Dit met name voor het welzijn van ons pluimvee. Door het realiseren van water kan dit andere vogelsoorten aantrekken en ziektes met zich meebrengen. Dit zou dan ook zo ver mogelijk van ons perceel af gerealiseerd moeten worden.

De afgelopen jaren is er sprake van toenemend verkeer op de Hooislagen. Dit brengt een groot risico met zich mee voor ons pluimvee. Door de toename van het verkeer kunnen ziektes overspringen op en richting het bedrijf. Mocht zich een uitbraak voordoen van bijv. vogelgriep kan dit gevolgen hebben voor onze bedrijfsvoering. Hier dient rekening mee gehouden te worden en is nu niet benoemd.

Stikstof (ecologie):
Er wordt aangeven dat het plan geen significant effect heeft op de Natura 2000-gebieden ten opzichte van de feitelijke en planologisch legale situatie. Hiervoor heeft er een toetsing plaats gevonden aan de hand van een aerius-berekening[2]. Er wordt uitgegaan van interne saldering middels de inzet van de rechten op de huidige bestemming van de gronden.

Wij zien hier een aantal punten waarop gesteld kan worden dat dit niet mogelijk is:

1. Naar mening kan deze ruimte niet ingezet worden omdat deze gronden niet in bezit zijn van Tennet. Dus ook geen rechten heeft in deze. De gronden moeten eerst in bezit zijn voordat deze ingezet kunnen worden. Hierdoor is het niet mogelijk het bestemmingsplan te wijzigen danwel vast te stellen omdat niet aangetoond kan worden dat deze ruimte ook beschikbaar zal zijn
2. Tevens merken wij op dat in de aerius-berekeningen de stikstofruimte uit de referentie elke jaar opnieuw wordt benut. Als de bestemming is gewijzigd en hiervoor de ruimte is gesaldeerd voor dit doel dan kan deze naar onze mening maar één maal ingezet worden voor de totale ontwikkeling. In dit geval wordt deze jaarlijks gebruikt waardoor de ruimte niet meer beschikbaar is aangezien de referentiesituatie is gewijzigd na het eerste jaar.
3. In de emmisieberekening van de berekening een gebruiksnorm van 320 kg/ha/jaar gehanteerd. In het rapport wordt aangegeven een gebruiksnorm van 170 kg/ha/jaar te hanteren. Deze laatste is overeenkomstig met de referentiesituatie. Waarom er dan een referentie van 2024 gehanteerd wordt is ons niet duidelijk. Dit bevestigd ook het feit dat de gronden nog niet in bezit zijn, er één referentiesituatie is en omdat nog niet duidelijk welke toekomstige normen gehanteerd moeten worden. Deze kunnen veel lager zijn in de toekomst.
4. Er worden een aantal werkzaamheden niet meegenomen in de aanleg fase. Het verleggen en verplaatsen en slopen van de leidingen is niet in de onderdelen / deelprojecten figuur 1[2] opgenomen. De werkzaamheden zijn onvolledig beschreven en zouden in de berekeningen toegevoegd moeten worden.

plangebied ontwikkelingen station Hessenpoort

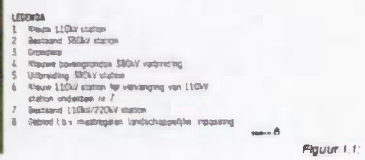

Figuur 1.1:

Dit zorgt ervoor dat er niet aangetoond kan worden dat er geen significante effecten kunnen optreden op natura 2000 gebied. Het plan is op dit punt dan ook niet uitvoerbaar.

Ecologie:
Vanuit de ecologische onderzoeken wordt geconcludeerd dat er een aantal beschermde soorten aanwezig zijn danwel er een mogelijke verblijfsplaats is in het plangebied. Onder andere de Steenmarter, Buizerd(nest), Vleermuizen en Modder Kruiper. Dit betekend dat naast de soorten zelf ook de verblijfsgebieden zoals sloten, bosgebieden en foerageergebieden beschermd zijn.
Er is nog geen ontheffing verleend en hier moet nader onderzoek naar gedaan worden. Er moet dan mogelijk ook een activiteitenplan opgesteld te worden waarin mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld worden. Er is veel onzekerheid of de Ontheffing verleend wordt de uitvoerbaarheid van het Bestemmingsplan is dan ook onvoldoende zeker gesteld

Het plan ligt gedeeltelijk binnen de hoofdgroenstructuur. Voor het kappen van deze beschermde houtopstanden wordt een omgevingsvergunning aangevraagd. De gekapte houtopstanden worden elders binnen het plangebied herplant conform het landschapsplan. Het is echter onduidelijk in welke mate wordt deze gecompenseerd en of deze voldoet.

---

[2] Sweco | Stikstofdepositie-berekening Uitbreiding hoogspanningsstation Hessenpoort, Zwolle, 51012779, 13-11-2023

Bodemkwaliteit en archeologie:
Er worden een aantal risico's aangemerkt ten aanzien van de bodemkwaliteit. Er is een bureauonderzoek gedaan maar tevens worden er een aantal verdachte aspecten benoemd welke kunnen zorgen voor verontreinigen. Genoemd worden bijvoorbeeld de hoogspanningsmasten, maar ook wordt er verwacht dat het spoor en het terrein verontreinigd zijn. Er is tevens geen Pfas onderzoek uitgevoerd. Hiermee wordt de conclusie getrokken dat er geen nader onderzoek hoeft te worden uitgevoerd. Dit vinden wij een onjuiste conclusie en vanuit zorgvuldigheid zou een overheid dit juist wel moeten eisen. Ook de Omgevingsdienst IJsselland benoemd dit aspect als een voorlopige conclusie. Dit zien wij als een tekortkoming.

Daarnaast dient er nog onderzoek uitgevoerd te worden naar archeologie. Er zijn op delen hogere verwachtingswaarden. Ook op gebied van zorgvuldigheid zien wij hierin een tekortkoming dat dit niet is onderzocht.

Ontplofbare oorlogsresten
Vanuit de onderzoeken zijn er verwachtingen voor de aanwezigheid van niet gesprongen explosieven. Hier moet nog nader onderzoek gedaan worden om het verdachte gebied af te bakenen. Dit is nog onvolledig onderzocht en vanuit zorgvuldigheidsprincipe nader onderzocht worden.

Kabels, leidingen, straalpaden en EM-velden
Door het nieuwe plan worden de capaciteit verhoogd van het gehele transformatorstation en de leidingen maar ook waar de kabels uit de grond komen. Er worden diverse boven- en ondergrondse leidingen aangebracht en vervangen welke ervoor kunnen zorgen dat het huidige elektromagnetische veld verhoogd wordt. Daarnaast liggen er nu al diverse leidingen rond ons perceel en langs de weg.
Wij maken ons grote zorgen over onze woon- en leefklimaat en met name de gezondheidsgevolgen welke deze straling met zich mee brengt. Zowel de leidingen apart als de leidingen in samenhang (cumulatief) met elkaar. De onlangs uitgevoerde metingen geven gemiddeld hogere waarden aan dan norm van 0,4 micotesla. Dit betreft een incidentele meting. Als hier langdurig gemeten zou worden is het mogelijk dat de norm overschreden wordt. Deze metingen zijn nog niet uitgevoerd danwel als effectmeting voor de nieuwe situatie doorgerekend.
Er is getracht, tijdens de bijeenkomsten en in gesprek met TenneT, hierover duidelijkheid te krijgen en langdurige meting uit te voeren als ijkpunt. Helaas is hier tot op heden nog geen gehoor aangegeven. Wij verwachten echter een verhoging van de straling. Er is een voorzorgbeleid magneetvelden vastgesteld door de rijksoverheid naar aanleiding van een onderzoek over de gezondheidseffecten in de nabijheid van Hoogspanningsmasten door de Gezondheidsraad. Het is niet duidelijk of deze wordt gehanteerd. Op dit moment kan niet uitgesloten worden dat het elektrisch magnetisch veld in ons woon- en leefgebied gemiddeld over een jaar sterker is dan 0,4 microtesla en tevens kan niet aangetoond worden dat de nieuwe situatie voldoet, gelijk blijft en/of verslechterd.
In de voortoets wordt ook dit risico door de Omgevingsdienst IJsselland onderkend en benoemd. Hierop wordt ontkennend en ontwijkend geantwoord. Hierin wordt een verwijzing gemaakt naar de onderzoeken i.h.k.v. Pro-rail waarvoor wel het nodige onderzoek uitgevoerd wordt. Hierin wordt het risico van leidingen welke elkaar beïnvloeden wel onderkend en metingen uitgevoerd/gemonitord.
Het is nu onzorgvuldig onderzocht en onbekend welke effecten het plan heeft op de omgeving, ons leef- en woongebied, onze gezondheid en dierenwelzijn. Het plan kan dan ook geen doorgang krijgen voordat deze risico's duidelijk zijn en uitgesloten kan worden dat onze situatie verslechterd. Dit betreft namelijk de gezondheid van ons gezin.

Milieueffectrapportage
De grootte van het plan zit aan de bovenzijde van de MER-plicht. Er is wel een MER-beoordeling gemaakt. De beide gemeenten hebben besloten geen MER verplichting te hanteren. Echter gezien de grootte van het project maar ook de vele losse eindjes op gebied van milieu, ecologie woon- en leefklimaat zou dit naar onze mening wel nodig zijn. Ook het aspect laagfrequent geluid en elektromagnetische straling moeten in de m.e.r. meegenomen worden. Dit is tevens een aanbeveling van de commissie M.e.r. om deze aspecten mee te beoordelen. In de RIVM-studie 'Gezondheids in milieueffectrapportage en strategische milieubeoordeling' uit 2007 zijn de milieuaspecten geselecteerd die een relatie hebben met de volksgezondheid en door m.e.r.-(beoordelings)plichtige initiatieven beïnvloed kunnen worden. In een dergelijk project als deze waar dit de hoofdzaak is wordt nu in zijn geheel niet op ingegaan.
De gemeente zou vanuit het zorgvuldigheidsprincipe juist moeten besluiten om wel een m.e.r. uit te voeren daar waar het project juist tegen en/of over de grenzen zit en een dergelijke impact heeft op het leefgebied en milieu. Wij verzoeken u dan ook als gemeente alsnog een m.e.r. plicht op te dragen voor dit voorgenomen plan.

Economische en algehele uitvoerbaarheid
Vanuit de voorgenoemde risico's en onzorgvuldigheden zien wij dat het plan juist niet economisch haalbaarheid is. Er zijn veel onzekerheden welke zorgen voor kostenverhoging op gebied van onder andere de uitvoering van nadere onderzoeken, bodemverontreiniging, lucht, geluid en stralingsverontreiniging, grondeigendom en ecologie. De algehele uitvoerbaarheid van het plan is volgens ons dan ook niet haalbaar in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Art. 3.1.6 Bro.

Toekomstige verwezenlijking
Er zijn een aantal zaken beschreven als een toekomstige verwezenlijking. Zoals de landschappelijke inpassingen en veiligheidsscherm maar ook mogelijke verplichte compensatie en mitigatie t.b.v. van natuur en ecologie. Er is op dit moment teveel onduidelijk hoe groot deze opgaven zijn en hoe dit geborgd wordt. Indien dit niet gerealiseerd wordt kan het plan niet uitgevoerd worden. Hierover is tevens jurisprudentie ECLI:NL:RVS:2023:2904.
Ook kan er door de uitwerkingen meer ruimtegebruik nodig zijn en het plangebied mogelijk vergroot worden waardoor er een m.e.r. verplichting aan de orde is. De algehele uitvoerbaarheid van het plan is niet haalbaar in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Art. 3.1.6 Bro.

Waardevermindering woning en bedrijf
Door de negatieve effecten op onze woon- en leefomgeving welke dit plan met zich meebrengt zien wij een grote waardedaling van onze woning en bedrijf. Er is geen zekerheid dat er veilig en gezond gewoond en gewerkt kan worden. Daarnaast wordt er weer een inbreuk op het landschap en uitzicht gedaan waar de ontwikkelingen steeds meer op ons perceel afkomen.

Tot slot
Wij snappen dat Tennet een belangrijke rol vervult in de maatschappij. Ook de noodzaak van de energietransitie en de netcongestie zijn wij ons van bewust. Echter betekent dat niet dat hierdoor onderzoeken niet uitvoert hoeven te worden en er geen zorgvuldige afweging plaats hoeft te vinden. Met name op gebied van milieu en gezondheid is dit belangrijk. Daarbij moet er gezorgd worden dat de omgeving geen (blijvende) nadelige schade ondervindt voor nu en in de toekomst. Hiervoor moeten de juiste maatregelen getroffen worden om deze te voorkomen danwel te beperken. Dit is op dit moment onvoldoende geborgd in de plannen.

Ik verzoek u, op grond van het bovenstaande, het ontwerpbestemmingplan niet definitief vast te stellen en niet verder in procedure te brengen.

Graag worden wij nader geïnformeerd over de afdoening van onze zienswijze. Wij gaan ervanuit dat u ons over het verdere verloop van de procedure op de hoogte houdt.

Met vriendelijke groet,

De heer J.J Tolhoek

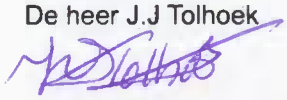

Mevrouw M.J. van Lenthe

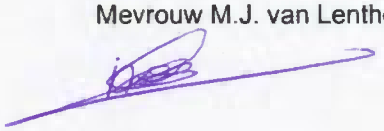

Bewoners De Hooislagen 5
7722 PG Dalfsen

Onderneming MTS Tolhoek Pluimveebedrijf en Dienstverlening

Een cc van deze zienswijze wordt gestuurd naar de gemeenteraad van de gemeente Dalfsen.